

omas, minister van „humbug“ premier, Ben-de-ronde-tafel-machthebbers, isch Empirium ageland tot het vele fundamen-vallen. Immers oelen, aan het te staan, mits levensmiddelen illeges aan Ca-verleenen. Het e hebben, voor coörd zal ver-el van richting en der laatste len vrijhandel.

den met een ied verscherpt en, hoe langer titiek de kiem te willen be-onvermijdelijk r voor een on-stochten groot. eens onder de ldoende risico-rij heeft men erhouding tus-d mag worden aan de meest k na te gaan. le geografische l, hebben vele kunnen kwee-de inkomsten, in de richting ant de verbeel-R.

EN T
WUS
nderlijk huls.

hilt in velerlei ug in het verootendeels uit het academisch zij een schier

woners halve, n". Dit is ech-t. Men kan in a: „de aarde“, t eerste geval a het land Ka-elke in vs 11 In het tweede heil van Jeru-overige wereld an ik mij niet r moet ik de m de volgende ment deze uit-vrucht hunner dit steeds en nen zie slechts 11. Weliswaar nen vorm ge-: 19, maar dan itsluitend over n ook andere ht" niet wordt elfde gedachte h. 24: 14; Hos-

e verzen 8-13 gen de belofte het land om ijsgegeven aan aarna weer een i terugkeer van ballingen. Eene erugkeer onder keele reden om oeren van „het Israël" en om n bekeerde Is-uit veel later ristusregering.

g niet aan het , weid uw volk is". Wie wordt seggen: natuur-or zijn volk de e zoeven door fte doe in ver-de hand, en is

afzonderlijke kaste, georganiseerd in de corpora, vrijwel de eenige studentenorganisaties, afgezonderd van de maatschappij, zooals bleek uit hun speciale terminologie, soms ook uit hun aparte moraal. Die oude studentenwereld, die wij kennen van Hildebrand, van Lennep, Klikspaan e.a. is onherroepelijk historie geworden. Nu komen tal van studenten uit gezinnen, waarvan de vader niet alleen niet aan een Universiteit heeft gestudeerd, maar ook niet het minste begrip heeft van de hogeschool en het universitaire leven. Uit allerlei levenskring treden nu de zonen en ook wel de dochters de deuren der alma mater binnen. De groei van het middelbaar onderwijs, de verbetering der verkeersmiddelen, het instellen van allerlei beurzen, met name uit de publieke kassen heeft hiertoe bijgedragen. Als gevolg daarvan is ook het studentenleven aan de universiteit geheel van karakter veranderd. Naast het corps kwam op Unitas, die den strijd heette aan te binden tegen den groentijd, maar waarvan het ontstaan veeleer te verklaren is uit de veranderde sociale omstandigheden der studenten, waardoor het kaste-karakter van de centrale studentenorganisatie in het corps moest bezwijken. Voorts zijn opgekomen de organisaties van studenten naar religieuze geloofsovertuiging, de Roomsche, de Gereformeerde en de N. C. S. V. Was vroeger de studentenwereld als het ware afgekeerd van de maatschappij, een afgesloten complex, waarin de traditie overheerschte, nu zijn de studenten-vereenigingen meer georiënteerd naar de maatschappelijke verhoudingen en daardoor meer in contact met en meer gevoelig voor de sociale verhoudingen. Nu treedt de student telkens naar buiten op en zelfs de radio wordt bezigt, om samenkomsten, waarvan vroeger de waarde werd gezocht in de intimiteit en het afgesloten zijn van de buitenwereld, door de ge-ruischloze golven van den aether in te dragen in de gezinnen. De vorming van den student wordt niet meer bepaald door de stilte van den tempel der wetenschap en de toch intieme luidruchtigheid van de studentenkamer, maar het gedruisch der wereld, de davering van het drukke leven heeft mee-aandeel in en heeft mee invloed op de ontwikkeling van den student. Er zijn veel kanten aan het studentenleven onzer dagen.

Een daarvan willen wij nader bezien.

Wij gaan na, hoe de verhouding is van den student tot het ouderlijke huis.

Het kenmerk van academische studie is dat zij behoefte heeft aan een groote mate van vrijheid. De wetenschap is vrij, de hoogleraar is vrij, ook de student zij vrij. Het is karakteristiek, dat de stichters der „Vrije Universiteit", die toch stonden midden in den strijd voor „de school met den Bijbel", hun jonge stichting voor hooger onderwijs niet hebben genoemd „de Universiteit met den Bijbel", maar de vrije Universiteit.

Het eerste kenmerk van hooger onderwijs is, dat

in de profetie een zoo gewoon verschijnsel, dat er eigenlijk geen woord aan behoefde gewijd te worden om te bewijzen dat dit inderdaad zoo is. Maar Ds. Berkhoff is eene andere opvatting toegedaan. Volgens hem is de toegesprokene de Messias, of liever, de tweede persoon der Heilige Drieëenheid; en in den profetie is het de Heilige Geest die dezen toespreekt. Hem herinnert aan wat Hij op zich heeft genomen in den vrede-aad, dat Hij dat nu ook volbrengt. In vs 15: „Ik zal haar wonderen doen zien, als in de dagen, toen gij uit Egypteland uittoogt" zou dan het antwoord van Christus te hooren zijn; en in vs 16 en 17 zou daarop de Geest weer antwoorden; terwijl ten slotte in de verzen 18-20 weer Micha zelf aan het woord zou komen om verwonderd, aanbiddend met dank en lof aan den Troon des Heeren neer te zinken. Ds. Berkhoff sluit dan met de ontboezeming: „Hoe — zoo vragen wij weer — durft men toch dit door Gods Geest Zelf op Vader en Zoon dankzeggend gedane beroep, dat den Heere wijst op Zijn trouw en goedertierenheid, waarin Hij Zich aan Abraham en Jacob, en in hen aan Israël met een eed verbonden had, krachteloos maken door een dogmatische, maar niet uit de Schrift geconstrueerde stelling van menschen: Israël zal niet meer worden hersteld?" (De Christus-regering, bldz. 188, 189).

Mag ik er Ds. Berkhoff even op wijzen, dat er niemand is onder hen, die voor Gods Woord buigen, die er ook een oogenblik aan zou denken te ontkennen, dat Israël zal worden hersteld? Daarvoor zijn de plaatsen waarin van Israël's herstel wordt gesproken veel te talrijk, en onze geheele artikelenreeks gaat over dit herstel. Maar het is natuurlijk de vraag: hoedanig dat herstel zal wezen. Of dat herstel zal zijn, zooals Ds. Berkhoff het zich voorstelt, of dat de H. Schrift ons dien-aangaande toch wel iets anders leert. Wij meenen tot hiertoe met goede, Schriftuurlijke argumenten te hebben aangetoond, dat de voorstelling van Ds. B. in de Heilige Schrift geen grond vindt. Dien vindt ze ook niet in de laatste verzen van Micha 7.

Om hierna te beginnen, waaraan ontleent Ds. Berkhoff het recht om in vs 14 een aanspraak tot den Messias te lezen? Staat er in den tekst één enkel woord dat grond geeft om het gezegde te laten slaan op den Heerscher uit Israël, van wien twee hoofdstukken tevoren werd gesproken? Of moet als zoodanig misschien dienst doen,

het vrij moet zijn, d.w.z. niet gebonden aan categorieën, die niet wezenlijk behooren gebonden te zijn aan wetenschappelijk onderzoek. Vrij, echt wetenschappelijk onderzoek is een speuren naar feit en samenhang door ragfijne methoden, die zoo licht non-effectief worden, wanneer er relaties bestaan, die belemmerend werken. Zoo is het „grootkapitaal" b.v. o.i. niet aangewezen op het stichten van instellingen van wetenschap, noch eenige politieke partij. Waren in ons land de openbare Universiteiten niet ontstaan in lang vervlogen tijden, dan zou niet de Staat nu tot stichting moeten overgaan, omdat daardoor de vrijheid van het hooger onderwijs ernstig zou worden bedreigd. Op de vraag, waarop een Universiteit dan wel gebouwd, door wie dan wel dient gesticht, gaan wij hier niet in. Dit ligt buiten het bestek van dit artikel.

Wij wijzen er alleen op, dat, juist omdat de wetenschap van zoo hooge waardij is, zij vrij moet zijn, d.w.z. uitsluitend gebonden aan eigen levenswet. Zij zoekt de waarheid en alleen op den bodem der waarheid kan de wetenschap gedijen.

De student moet zijn vorming ontvangen in de sfeer der vrijheid. Die sfeer moet, zal zijn vorming waarlijk academisch zijn, ook zijn verhouding beheerschen tot allerlei levenskringen, als de kerk, de maatschappij, het gezin.

Wij bepalen ons nu tot het gezin, maar kiezen ook ons uitgangspunt in de vrijheid van den student, eerste voorwaarde voor zijn waarlijk academische vorming.

Hieronder verstaan wij, zooals licht te begrijpen is, na het voorgaande, niet, dat de student eigenlijk met het ouderlijk gezin niet veel meer heeft uit te staan. Wie zoo de vrijheid wil verstaan, staat mijlen van ons af en wij vreezen voor hem een slavernij, omdat hij, die de wetenschap wil beoefenen, juist hij, nimmer de allereerste levensrelatie mag gaan negeren, waaronder ik reken de verhouding van het kind, ook al studeert het, tot het gezin.

Laten wij beginnen met het alleruitwendigste verband n.l. het geld. Zal de student kunnen studeeren, dan moet de nervus rerum niet ontbreken en veelal zal het gezin toch moeten verstrekken, wat noodig is. Er zijn misschien enkele studenten, die financieel onafhankelijk zijn, en zijn er ook enkelen, die een studiebeurs ontvangen, en zijn er al heel wat, die hun studiegeld geheel of gedeeltelijk moeten verdienen. Maar de meeste studenten ontvangen toch wel hun pecunia van het ouderlijk huis. Dit is geen recht van den student, zoomin als het de plicht van den vader is, zijn zoon in staat te stellen, te studeeren. Maatschappelijk lijkt het me gewenscht, dat ieder jongmenschen van 18 jaar in staat is zijn eigen brood te verdienen. Er kan sprake zijn van een vaderlijke plicht zeer in 'algemeen, om als hij daartoe in staat is, zijn zoon te laten studeeren, maar wij kunnen dit niet zoo beschouwen, dat eenig student het als een soort natuurrecht

dat hier het woord „weiden" wordt gebruikt, dat ook in Micha 5:3 van den Messias wordt gebezigd? Maar dat zou toch al wel een heel zwak argument daarvoor zijn!

Dan verder, welke deugdelijke grond is er om als het sprekende subject in vs 15 weer den Messias te onderstellen? Licht het niet veel meer voor de hand hier te denken aan God zelf? Ja wordt dit niet noodzakelijk gemaakt door de herinnering aan de wonderen bij den uittocht uit Egypte? Zooals het toen God zelf was die deze wonderen deed, en niet de Messias, zoo is het weer God zelf die wonderen zal doen voor Zijn volk bij hun terugkeer uit de ballingschap.

En voorts, welke bijzondere aanleiding is er nu toch om in het spreken van den profetie in vs 14 en ook weer in vs 16 en 17 zoo sterk de persoonlijkheid van den Heiligen Geest naar voren te brengen? Zeker, het is altoos de Heilige Geest die den profetie bezielt; maar dan hebben wij hier niet met iets bijzonders te doen. Ja, het lijkt toch werkelijk wel vreemd, dat juist in een bede, door den profetie geuit — een verschijnsel, het zij nog eens met sterken nadruk herhaald, dat in de profetieën zeer gewoon is — hier opeens met zulk een klemtoon wordt beled dat de Geest in hem spreekt.

Ik vraag: wat blijft er, zoo wij deze verzen rustig en nuchter beschouwen, en er niets van onszelf inleggen, maar ze precies nemen, zooals ze daar staan, wat blijft er dan over van dat „door Gods Geest Zelf op Vader en Zoon dankzeggend gedane beroep" over?

Maar dat bijzondere beroep behoeft er ook heusch niet bij om ons aan hetgeen de profetie aankondigt, onvoorwaardelijk te doen vasthouden. Hier wordt Israël's herstel beloofd door wederopbouw van Jeruzalem en terugkeer der ballingen. Zeker, dat zullen de volken zien, en ze zullen er door beschaamd worden. Gods groetheid zal erin aanschouwd worden, en Zijn trouw aan Zijn volk zal er in blijken, Zijn verbondstrouw die Hij aan de vaderen Abraham en Jacob bezworen heeft. Maar — dat is ook alreeds geschied. God heeft Zijne belofte bevestigd, en de heidensche Perzen-koning Kores heeft er Babel voor moeten veroveren, en hij heeft zijn koninklijk edict moeten uitvaardigen dat de Israëlieten, verspreid door heel zijn rijk verlof gaf om naar Kanaän terug te keeren en Jeruzalem en den tempel te herbouwen (2 Kron. 36:22, 23;

kan opvatten, dat zijn vader hem in staat stelt student te wezen.

Wij kunnen hier niet dieper op ingaan al zou het interessant zijn eens na te gaan, waarom een vader zijn zoon laat studeeren en daarnaast, waarom een zoon gaat studeeren. Feit is, dat veelal de zoon studeert op kosten van zijn vader. Niet altijd is de financiële band tusschen gezin en student overeenkomstig de vrijheid, die voor den jongen academischen burger gewenscht is. M.i. moet een student zijn toelage in vrije beschikking kunnen besteden. Laat hij weten, waarover hij kan beschikken, maar laat hij vrij wezen in de wijze, hoe hij dat geld zal besteden. Dit beteekent niet, dat de student, naar de triviale opvatting, nu met dat geld kan doen, wat hij wil en dat niemand er captie op heeft te maken, wanneer hij dat anders besteedt, dan men gaarne zou zien, maar dit beteekent, dat hij zelf de volle verantwoordelijkheid heeft van de besteding van zijn geld en dat hij, precies als ieder, die over geld beschikt, voor God verantwoordelijk is. De vader dwinge niet met zijn geld, maar zie alleen toe of hij zelf is verantwoord in de besteding van zijn geld. Wanneer een vader twee zonen heeft, waarvan de een op zijn kosten studeert en de ander in eigen onderhoud voorziet, dan zij het ouderlijk gezag voor beiden precies eender. De zoon, die studeert, zij in niets meer afhankelijk of minder onafhankelijk, dan de zoon, die zijn geld verdient. Het spreekt, dunkt me, van-zelf, dat de student dan vóór zijn student worden, moet geleerd hebben, hoe hij het geld heeft te beschouwen en heeft te besteden. Het is niet onbekend, dat, juist onder de studenten, het nog al eens voorkomt, dat zij niet weten, hoe zij het geld moeten besteden. Jongens, die op de middelbare school erg kort worden gehouden en dan als student in eens ruimte van geld krijgen, gaan gewoonlijk over den kop. Ook het jonge kind kan leeren en heeft te leeren, dat geld beheerd moet worden, dat het recht besteed moet worden. De opvatting dat „zakgeld" geld is, waarmee het kind doen kan, wat het wil in dezen zin, dat het daarvan aan niemand verantwoording verschuldigd is, is in wezen onjuist en kan leiden tot volstrekt onjuiste en ongewenschte gevolgen, wanneer de beschikking wordt verkregen over meer geld, over alles wat voor het dagelijksch studentenleven noodig is. Het „schulden maken", wat waarlijk onder studenten niet sporadisch voorkomt, is vaak een gevolg van het ontbrekend besef, dat alle geld goed beheerd en goed besteed moet worden. In deze zijn dus aan de vrijheid, als aan alle vrijheid, gevaren verbonden, maar toch pleit ik ook voor de financiële vrijheid van den student. Het hoort bij zijn wezen, het hoort tot zijn vorming bij te dragen, dat hij de vrije beschikking krijgt over zijn geld, en ouders, die deze vrijheid niet aandurven, mogen toezien of zij niet in het verleden zijn te kort ge-

Ezra 1:1-4). Zoo heeft de Heere Zijn Woord, door de profeten gesproken, waar gemaakt, en wij roemen met Micha: „Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft en de overtreding van het overblijfsel zijner erfenis voorbijgaat? Hij houdt Zijn toorn niet in eeuwigheid, want Hij heeft lust aan goedertierenheid" (Micha 7:18).

Hiermede kunnen wij onze behandeling van Micha's profetieën besluiten.

Onze lezers zullen wellicht hebben opgemerkt, dat wij de plaats Micha 2:12, 13 stilzwijgend zijn voorbijgegaan. De reden daarvan is, dat deze plaats naar onze meening slechts is te beschouwen als de aanhaling van een uitspraak van de valsche profeten door Micha. In 2:11 zegt de profetie: „Zoo iemand, die met wind (ijdelheid) en bedrog omgaat, liegt: ik zal u bij wijn en sterken drank profeteeren, dan treedt die aldus op als profetie voor het volk": — en nu volgt in vs 12 en 13 de inhoud van die profetie, een veelbelovende heilsprofetie, gespeend aan alle verkondiging van Israël's zonde, gespeend daarom ook aan alle voorafgaande oordeelsprediking. Daartegenover stelt dan Micha zelf in 3:1 zijn: „maar ik zeg:..." In plaats van het „voorts" van onze Statenvertaling moeten we het tegenstellende „maar" vertalen. Voor deze opvatting kan ik hier niet uitvoerig de gronden geven. Ze zijn te vinden in mijn Academisch proefschrift De valsche profetie in Israël, bldz. 105-107. Anderen denken hierover anders. Ds. Berkhoff ziet in deze verzen „een over Gods tuchting verlossingslicht verspreidende toezegging" (De Christusregering, bldz. 183), maar weidt er verder niet over uit. Prof. Ridderbos denkt eveneens aan eene heilstoezegging van Micha zelf (De kleine profeten II, bldz. 74, 75).

Intusschen, ook al hebben wij hier te doen met eene uitspraak van valsche profeten, dan verdient het toch even onze aandacht, hoezeer de gedachte aan Israël's herstel, door de profeten gepredikt, ingang vond. Zoozeer, dat ook de valsche profeten, van wie Jeremia zegt dat zij de woorden des Heeren stelen, een ieder van zijnen naaste (Jer. 23:30), deze gedachte overnemen, om er op hun wijze mee te pronken.

G. Ch. AALDERS.